

Sygn. akt III CSK 180/20

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w K.
przy uczestnictwie S. N., B. N. i G. Spółki Akcyjnej w likwidacji z siedzibą w K.
o wpis w księdze wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania B. N.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 8 stycznia 2020 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2) stwierdza, że uczestnicy postępowania ponoszą koszty związane ze swym udziałem w tym postępowaniu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w K., w częściowym uwzględnieniu apelacji wnioskodawcy - Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w K. od postanowienia Sądu Rejonowego w K. z 6 sierpnia 2019 r., zmienił to postanowienie i nakazał wpisanie w dziale IV księgi wieczystej nr [...] hipoteki przymusowej do kwoty 583.775 zł na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w K., ustanowionej postanowieniem prokuratora z 30 marca 2017 r., PO VI DS. [...] w celu zabezpieczenia grzywny i obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej w mieniu grożących S. N., a w pozostałym zakresie apelację tę oddalił.

Uczestniczka B. N. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu wieczystoksięgowym, będących w świetle systematyki części drugiej kodeksu postępowania cywilnego jedną z kategorii spraw z zakresu prawa rzeczowego, skarga kasacyjna jest dopuszczalna w sytuacji, gdy przedmiotem zaskarżenia jest postanowienie co do istoty sprawy oraz kończące postępowanie w sprawie postanowienie w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że nie są zaskarżalne skargą kasacyjną orzeczenia sądu drugiej instancji wydane w przedmiocie wpisu lub wykreślenia w księdze wieczystej, dokonywanych w związku z realizacją zabezpieczenia (w znaczeniu procesowym). Stanowisko to jest uzasadnione tym, że w takim wypadku wpis pełni funkcję zabezpieczającą lub tym, że postanowienia w przedmiocie takiego wpisu nie kładą kresu czynnościom w zakresie uprawnień podmiotowych związanych z ustrojem ksiąg wieczystych lub nie powodują zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2018 r., V CSK 362/17, niepubl.).

W razie, gdy wpis do księgi wieczystej, w szczególności w postaci ostrzeżenia, służy wykonaniu lub dopełnieniu zabezpieczenia, postępowanie wieczystoksięgowe nie pełni funkcji samodzielnego postępowania nieprocesowego, lecz stanowi stadium wykonawcze (realizacyjne) postępowania zabezpieczającego. Jako takie jest elementem jego organizacji i podlega obowiązującym w nim regułom, w tym również co do zaskarżalności orzeczeń. Postanowienia wydawane w takim postępowaniu wieczystoksięgowym w przedmiocie wpisu w księdze wieczystej, w tym wpisu hipoteki przymusowej lub wpisu ostrzeżenia, nie mogą być kwalifikowane jako postanowienia co do istoty sprawy w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie wnioskodawca - prokurator wniósł o wpisanie do księgi wieczystej hipoteki na nieruchomości wspólnej uczestników S. N. i B. N. w celu

zabezpieczenia środka karnego, do zastosowania którego może dojść w postępowaniu prowadzonym przeciwko S. N.. Także taki wpis ma charakter wykonawczy wobec ustanowionego zabezpieczenia. Hipoteka powstała w wyniku jego dokonania ma oczywiście konstrukcję właściwą dawnej hipotece kaucyjnej, tak samo jak każda hipoteka ustanawiana w stanie prawnym ustalonym ustawą z 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. Nr 131, poz. 1075).

Powyższe uzasadniało odrzucenie skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestniczkę - art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i orzeczenie o kosztach stosownie do art. 520 § 1, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.

jw